

Austatud lugeja!

Aasta 2003 ongi otsakorral. Ühelt poolt on aasta lõpp sobiv aeg igat laadi kokkuvõtete tegemiseks, teisalt aga ei olegi see nii lihtne. Kui proovida siinkohal välja tuua olulisemad aastal 2003 vastu võetud seadused, tähelepanuväärsemad kohtulahendid, silmapaistvamad kirjutised, huvitavamad ettekanded jmt, on lihtne mõnele valdkonnale teenimatult liiga teha. Kriminaalõigusega tegelejatele on oluline üks, tsivilistidele teine, haldusõiguslastele kolmas jne. Ka statistika jaoks ei aeg veel küps, sest enamik aastat 2003 iseloomustama jäävaid numbreid vajavad veel väljaarvutamist. Nii et piirdugem lihtsalt tõdemusega, et oli jälle kord üks teguderohke aasta. Ajalooõpikutesse kirjutatakse aasta 2003 kohta kindlasti märksõna „referendum Eesti ühinemiseks Euroopa Liiduga“, kuid tõenäoliselt mitte ainult.

Aasta kokkuvõtte juurest aasta viimase Juridica numbriga juurde tulles kohtame esimese artiklina teemat, mida võib ehk isegi nimetada aasta 2003 Juridica kõige populaarsemaks – tsiviilõigusliku vastutusega seotud küsimuste analüüs. Millegipärast on just vastutusega seotud teemad ring pärast võlaõigusseaduse vastuvõtmist Juridicas väga palju käsitlemist leidnud. Ainult mõnes üksikus 2003. aasta Juridica numbris ei ole sellel teemal kirjutatud, mitmes numbris on vastutuse teemalisi artikleid olnud aga rohkem kui üks. Käesolevas numbris lahkab tsiviilõigusliku vastutuse teemat K. Saare, kes peatub küsimusel, kas ja millistel juhtudel on uue tsiviilseadustiku üldosa seaduse järgi võimalik esitada nõudeid juriidilise isiku juhatuse liikmete vastu.

Praktikutele peaks samamoodi huvipakkuvad olema A. Sanderi ja U. Liini artiklid, millest esimene käsitleb leppetrahvi ja teine pärimislepingu õigusliku olemusega seonduvat. Teemad on küll erinevad, kuid teenivad mõlemad üht eesmärki – aidata õiguse rakendajal õigusest paremini aru saada. Pea iga kostja, kellelt nõutakse leppetrahvi tasumist, püüab saavutada kohtus kui mitte enam, siis vähemalt leppetrahvi vähendamist. Teiste riikide ja rahvusvaheliste õigusaktide tõlgendusi appi võttes analüüsib A. Sander ebamõistlikult suure leppetrahvi vähendamise eeldusi Eesti õiguses. Pärimisleping pole hetkel Eestis veel väga laia kasutust leidnud. Tõenäoliselt on selle üheks põhjuseks instituudi uudsuse moment, mida U. Liini artikkel kindlasti vähendab.

G. Tavitsa artiklis tõstatatakse Riigikohtu üht konkreetset kaasust analüüsides üldine küsimuse sellest, kas viimase aja tööõiguslane kohtupraktika Eestis on näidanud üles vajalikku paindlikkust töösuhete reguleerimisel.

Majandusõigusele keskendutakse I. Ulsti artiklis, kus vaadeldakse peamisi finantskonglomeraatide tegevusega kaasnevaid riske ning regulatiivseid ja järelevalvelaseid võimalusi nende maandamiseks. Olukorras, kus ka Eestis on finantsasutuste kontsernide pankrotte ette tulnud, on oluline teadvustada, milliseid meetmeid on sellise stsenaariumi vältimiseks võimalik rakendada.

Üldist huvi pakub J. Saare doktoritöö pinnalt kirjutatud artikkel alaealisenä kasvatuse- ja karistusasutustesse sattunud noorte hilisematest kriminaalsetest karjääridest. Tegu on 15 aasta jooksul läbi viidud põhjaliku uuringu tulemusi kajastava kirjutisega, mis ilmekalt tõestab lapse- ja alaealiste pikaajalise sotsiaalse isoleerimise ja institutsionaliseerimise kahjulikkust.

Õiguskeele ja -terminoloogia huvilisi peaks köitma M. Ristikivi artikkel ladina keele kasutamisest ajakirjas Juridica. Autori poolt läbi viidud uurimus näitab, millised ladinakeelsed terminid ja fraasid kuuluvad Eesti juristide aktiivsesse sõnavarasse. Ära on toodud ka ladina keele kasutamisel esinevad vead.

Meeldivat lugemist!

Katrin Prükk